

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ

студентка гр. М-31 **Даценко А.О.**
Сумський державний університет (Україна)

Актуальність теми полягає у тому, що конфлікти є досить поширеними в суспільстві, майже кожного дня ми стикаємося зі свого роду конфліктами, які не завжди вирішуються, та згодом мають негативний вплив на суспільство.

Поняття «конфлікт» було відоме людству ще з давніх часів. Спочатку конфлікти виникали виключно на соціально-економічному ґрунті, до таких можна віднести загарбницькі війни, що забрали мільйони людських життів. З розвитком людства почали виникати конфлікти і з екологічних причин: забруднення атмосфери, морських вод, з приводу вичерпання ресурсів та ін.

Загалом, конфлікт можна розуміти як протистояння, або протиріччя, що виникає між людьми або групами людей та має конструктивні або деструктивні наслідки. Звідси, і конфлікти можна поділити на конструктивні та деструктивні.

В сучасному суспільстві ми можемо помітити причинно-наслідковий зв'язок між конфліктами у соціальній, екологічній та економічній системі. Яскравим прикладом такого конфлікту є аварія на Чорнобильській АЕС. По-перше, аварія в Чорнобилі – велика екологічна катастрофа для України та для інших країн: забруднення атмосфери, земель, вод, опромінення тварин, негативний вплив на здоров'я людей і навіть смерть. По-друге, тут одразу ж виник і соціальний конфлікт: багатьом людям довелося покинути свої домівки, покинути роботу та влаштуватися на новому місці, жити в іншому ритмі, та інше. По-третє, на подолання наслідків пішло багато коштів з державного бюджету, до негативних наслідків у економіці можна також віднести втрату потужного джерела атомної енергії, втрату земель, тощо. Таким чином, на прикладі Чорнобильської катастрофи можна помітити чіткий зв'язок між конфліктами соціального, екологічного та економічного характеру. Представимо це у вигляді схеми (рис. 1).

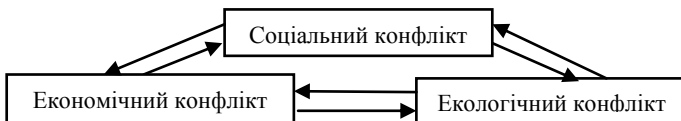

Рис. 1 Причинно-наслідковий зв'язок між соціальним, екологічним і економічним конфліктом

Розглянемо окремо зазначені види конфліктів.

1. Соціальний конфлікт – крайній випадок загострення соціальних протиріч, який виражається в зіткненні різних соціальних спільнот, обумовленому протилежністю чи суттєвою відмінністю їх інтересів, цілей, тенденцій розвитку[1]. Таким чином, соціальний конфлікт включає в себе найширше коло питань, це можуть бути і повсякденні конфлікти людей в сім'ї, на роботі в трудовому колективі, конфлікти з приводу потреб, інтересів людини.

2. Економічний конфлікт – це протиставлення суб'єктів соціально - економічних відносин з приводу дефіциту економічних ресурсів, для подолання якого необхідно використовувати економічні, соціальні або політичні способи [3]. Економічні конфлікти зазвичай відбуваються через певні ресурси, та через справедливість їх розподілу.

3. Екологічний конфлікт – це сполучення умов і взаємовідносин між суб'єктами економічної діяльності, в якому кожна зі сторін намагається зайняти позицію, несумісну чи протилежну стосовно еколого- економічних інтересів протилежної сторони [4]. Причинами таких конфліктів зазвичай є забруднення або неналежне ставлення до навколишнього середовища.

При чому всі види конфліктів можуть відбуватися як і між невеликою групою людей, так і національному та міжнаціональному рівні. Конфлікт у соціо-еколого-економічній системі поєднує ознаки усіх трьох видів конфліктів.

Щоб управляти конфліктом необхідно мати здатність побачити конфліктну ситуацію, осмислити її та здійснити попереджувальні дії щодо її вирішення. Загалом, управління конфліктом має такі стадії: сприйняття конфлікту та первинна оцінка ситуації; дослідження конфлікту та визначення його причин; пошук шляхів вирішення конфлікту; здійснення організаційних заходів, спрямованих на подолання конфлікту [2].

Отже, сьогодні конфлікти є повсякденною реальністю, яка охоплює багато сфер життєдіяльності людей, саме тому ця тема є такою актуальною, і саме тому необхідно вміти знаходити причини конфліктів, попереджувати їх та знаходити найраціональніше рішення цих конфліктів.

1. Веребеч В. В. Соціологія: навч. пос. / Веребеч В. В., Субот О. А., Христюк Т. А. – Київ: Кондор, 2009. – 550 с.

2. Конфліктологія: навч. пос. / [Прибутко П.С., Михайленко Р. В., Дубчак Л. М., Роговенко М. М.]. Київ: КНТ, 2010. -136 с.

3. Орлянський В. С. Конфліктологія: навч. пос. –Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 160 с.

4. Петрушенко М. М. Економічний зміст поняття «Екологічний конфлікт». Вісник СумДУ. Серія “Економіка”, №1 2012 :[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/27819/1/Petrushenko.pdf>

Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач кафедри управління **Матвєєва Ю.Т.**

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗАБРУДНЕННЯ